

دکتر زهره سادات میرجعفری معتقد است باید امیدوارانه برای الگوسازی، شبکه‌سازی و جریان‌سازی زن مسلمان در جامعه تلاش کرد

توانایی فقه شیعه در پاسخ به مطالبات زنانه

۲

باید‌هاو نبایدهای جهاد تبیین در گفت‌وگو با مدیرعامل بنیاد فرهنگی رضوی

با آگاه‌سازی به میدان «جنگ شناختی» پا بگذاریم

جهاد تبیین، بهترین ابزار و مهم‌ترین رسالت نخبگان در مسیر حفظ دستاوردهای عظیم و بی‌سابقه انقلاب اسلامی است و مهم‌ترین مخاطب آن دانش‌آموزان هستند. سیدمحمدصادق علی‌پرست، مدیرعامل بنیاد فرهنگی رضوی در گفت‌وگویی به پرسش‌های ما در ارتباط با ضرورت‌ها،

بایدها و نبایدهای جهاد تبیین به ویژه برای توانمندسازی مخاطب نوجوان و دانش‌آموز پاسخ داده است ...

طرح از عباس کوردلی

منبر مجازی

مقابله به مثل نکن!

حجت‌الاسلام تراشپون: میل به خوب زندگی کردن باید از درون خود خانواده جوشش کند. یعنی ما نباید منتظر باشیم دیگران کاری بکنند که ما با یکدیگر خوب زندگی کنیم. این معمولاً اتفاق نمی‌افتد. مردم آن قدر دردرس دارند که اگر مشکلات خودشان را حل کنند کارستان است... اگر بخواهیم خودمان زندگی‌مان را به یک نقطه مطلوبی برسانیم باید شخصیت خودمان را اصلاح کنیم... با این کار به خودی خود خانواده تقویت و رفتارها اصلاح می‌شود.

زندگی خوب چیز عجیب و غریبی نیست که آدم فکر کند یک دالان هزارتو است که باید از همه این‌ها رد شوی و صندوقچه‌ای را پیدا کنی که روی آن رمز زندگی خوب را قرار داده باشند... خودمان باید یک عملکردهایی داشته باشیم.

نخستین نکته... یک اصلی را در زندگی مشترکمان قرار بدهیم که زن و شوهر مقابله به مثل نکنند. یعنی اگر طرف مقابل ما اشتباه کرد، ما هم نیاییم اشتباه شبیه او را انجام بدهیم... این جورِی کار درست نمی‌شود بلکه به سمت وخامت می‌رود. ما آسیب را در زندگی‌مان بیشتر می‌کنیم.

اگر شما به نیاز همسرتان توجه نکنید از او رفتارهای نامناسبی می‌بینید و بعد هم می‌خواهید با آن مقابله به مثل کنید ... زمان بگذاریم از نیازهای خودمان، نیازهای همسرمان یک فهرستی تهیه کنیم، در زندگی به آن توجه کنیم. خیلی مواقع ما انگار انتظار داریم نیازهایمان را یک افراد فراخواندگی برآورده کنند. در حالی که برآورده شدن یک بخشی از آن از درون خانواده است. اصلا بخشی از آن را به غیر از خانواده نمی‌شود چشم به جای دیگری دوخت. باید همین جا این نیاز مرتفع شود. ما باید برای آن برنامه‌ریزی داشته باشیم.

نکته دومی که ما باید به آن توجه داشته باشیم این است که هیچ وقت روی نقاط ضعف همسرمان تکیه نکنیم. این را هم در زندگی‌مان یاد بگیریم. وقتی انسان روی نقاط ضعف تکیه کند و انگشت بگذارد نتیجه‌ای جز این ندارد که طرف را به لجاجت وامی‌دارد خب چرا کاری بکنیم که می‌دانیم طرف مقابل را به لجبازی می‌اندازد؟ حتی در جامعه هم همین طور است. آدم همکاری دارد، همسایه‌ای دارد، فامیلی دارد حتی فرزندان ما. شما یک بچه کوچک، چهار پنج ساله را اگر آمدی روی نقاط ضعف او تکیه کردی، او لجباز می‌شود. بعد هم یک کاسه چه کنم دستان می‌گیریم از این مشاور به آن مشاور، چرا این بچه‌ها لجباز هستند. نمی‌دانیم چطوری آن‌ها را لجباز کردیم، چه رفتاری انجام دادیم. نکته سوم هم اینکه هیچ وقت از ازدواج خودمان اظهار پشیمانی نکنیم. این هم خیلی غلط است ...

درباره شهید اول و خدمات علمی او به جهان تشیع در سالروز شهادتش

آغاز درخشش «لمعه» در سپهر فقا‌هت شیعه

«سَتْ‌المشایخ» مشهور بود و سه پسر شهید اول، رضی‌الدین، ضیاءالدین و جمال‌الدین نیز فقیهانی دانشمند محسوب می‌شدند که از پدر بزرگوارشان اجازه روایت داشتند.

■ حکایت تألیف «اللمعه الدمشقیه»

دوران حیات شهید اول با عصر انحطاط حکومت ایلخانی در ایران مصادف شد. در همین دوره، حکومت‌هایی در گوشه و کنار فلات ایران و بین‌النهرین شکل گرفت که سربداران یکی از آن‌ها بود؛ حکومتی شیعی که با مرکزیت بیهق (سبزوار کنونی) تأسیس شد و تا زمان هجوم تیمور لنگ به ایران دوام آورد. خواجه علی مؤید، آخرین امیر سربرداری برای آن‌که بتواند فقه شیعه را با دقت و استناد در جامعه پیاده کند، از شهید اول که در آن زمان به دمشق رفته بود، خواست که به

آن توسط شاگردان علامه به خصوص پسرش، فخرالمحققین تداوم پیدا کرد. شهید اول برای کسب علم وارد حلقه شاگردان فخرالمحققین شد؛ اما حضور وی تنها یک سال دوام آورد؛ شهید اول در ۱۷ سالگی به درجه اجتهاد رسید و از استاد خود اجازه روایت دریافت کرد.

او پس از توقفی کوتاه در حله و تحقیق و تدریس در این شهر، در سال ۷۵۵قمری به جزین، زادگاهش بازگشت و دست به تأسیس مدرسه‌ای زد که نقشی بنیادین در رونق علمی منطقه جبل‌عامل داشت. این مدرسه، محمد بن جمال‌الدین میزبان شاگردانی از سراسر جهان اسلام بود. به دلیل تسلط وی بر فقه مذاهب چهارگانه اهل سنت، پیروان این مذاهب در درس وی حاضر می‌شدند و شهید اول نیز در سفر به شهرهای اطراف به ویژه دمشق، در محضر درس استادان مذاهب اربعه حضور می‌یافت و با آن‌ها به

خراسان بیایید اما انجام این‌ کار برای شهید اول امکان نداشت. به همین دلیل، وی کتاب «اللمعه الدمشقیه» را در هفت روز نوشت و آن را برای خواجه علی مؤید فرستاد. این مکتوب هفت روزه، حدود هفت قرن است که به عنوان یکی از متون درسی اصلی در حوزه‌های علمیه شیعه مورد استفاده قرار می‌گیرد و شرح زین‌الدین بن نورالدین علی مشهور به شهید ثانی (عالم نامدار شیعه در قرن دهم) پر آن، با نام «الرَّوْضَةُ الْبَهِیَّةُ فی شرح اللمعة الدمشقیة» با عنوان اختصاری «شرح لمعه» از شهرت علمی و آموزشی بسیار زیادی برخوردار است.

مباحثه می‌پرداخت. با تلاش‌ها و البته جایگاه علمی محمد بن جمال‌الدین، اعتبار مدرسه علمیه جزین چنان بالا رفت که چند سال پس از شهادت وی، در جریان تشییع جنازه دختر دانشمندش، بیش از ۷۰ مجتهد شیعه حضور داشتند که این تعداد، تنها از استادان مدارس جبل‌عامل بودند و به احتمال زیاد، بیشتر آن‌ها از دانش شهید اول بهره‌مند شدند. خانواده شهید اول نیز در نوع خود کم‌نظیر بود. همسرش «آم‌علی» در محضر شهید اول علم آموخته و در جبل‌عامل برای بانوان تدریس می‌کرد. دختر وی، «فاطمه» ملقب به «آم‌حسن»، چنان در مقام فقا‌هت جایگاه بلندی داشت که به

محمدحسین نیکبخت

منطقه جبل‌عامل در جنوب لبنان از دیرباز محل سکونت شیعیان بوده است. گزارش‌های تاریخی می‌گویند

در نخستین سال‌های ورود اسلام به شام، ابوذر غفاری، صحابی نامدار رسول خدا(ص) و از یاران صدیق امیرمؤمنان(ع)، مدتی در این منطقه اقامت کرد و به تبلیغ دین در میان مردم پرداخت؛ همین اقامت و تبلیغ را دلیل گسترش و بقای تشیع در جبل‌عامل می‌دانند. به تدریج مدارس علمیه شیعه در این منطقه پا گرفت و آموزش فقه و حدیث بر مبنای آموزه‌های اهل‌بیت(ع) رونق فراوانی یافت؛ هر چند که این رونق روزافزون، به اندازه حوزه‌های ریشه‌دار شیعی در نجف و حله نبود. تا اینکه در قرن هشتم هجری، دانشمندی نابغه و عالمی برجسته و جامع‌الاطراف در جبل‌عامل ظهور کرد که سبب ارتقای جایگاه علمی این منطقه شد؛ محمد بن جمال‌الدین مکی عاملی مشهور به شهید اول، نویسنده کتاب مشهور «اللمعه الدمشقیه» که شرح مشهور آن با نام «روضه البهیة» قرن‌هاست به عنوان یکی از اصلی‌ترین کتاب‌های آموزشی حوزه‌های علمیه شیعه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اطلاق عنوان شهید به محمد بن جمال‌الدین، اشاره‌ای به فرجام غم‌انگیز اوست؛ روز ۹ جمادی‌الاول سال ۷۸۶، دسیسه‌چینان به مخالفان تشیع که محمد بن جمال‌الدین را متهم به انحرافات عقیدتی کرده بودند، او را گردن زدند و طبق گزارش شیخ حرّ عاملی، پیکرش را به آتش کشیدند. امروز سالگرد شهادت مظلومانه آن فقیه بزرگ است.

■ جبل‌عامل مهد فقا‌هت می‌شود

شهید اول در سال ۷۳۴قمری در روستای «جزین» در منطقه جبل‌عامل به دنیا آمد. خانواده‌ای اهل علم داشت؛ آن گونه که مقدمات فقه را نزد پدرش جمال‌الدین و ریاضیات را نزد عمویش اسدالدین آموخت و در ۱۶ سالگی به حله، شهری در عراق امروزی رفت تا به تکمیل درس بپردازد.

در آن زمان، مکتب حله جایگاهی رفیع در سپهر فقا‌هت شیعه داشت. این مکتب در پرتو تکاپوهای علمی علامه حلی، شاگرد برجسته‌خواجه‌نصیرالدین طوسی و نخستین کسی که به وی لقب «آیت‌الله» دادند، رونق گرفت و با درگذشت وی، شهرت و اعتبار

نکته‌ها/ حجت‌الاسلام محسن قرائتی

کسی که نیتش خدا باشد زودتر به هدف می‌رسد

۲

بازخوانی دیدگاه‌های شهید بهشتی درباره حجاب

در تربیت دختران به آن‌ها میدان «شخصیت داشتن» بدهید!

۳

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده:

نسخه‌های فمینیستی برای حل مسائل زنان کارساز نیست

۲

صبحانه گرم برای ۲۰۰ هزار دانش آموز مدارس حاشیه شهر

میهمانان سفیره امام رضا (ع)

۴

خبر

با دستور تولیت آستان قدس رضوی انجام شد

تکریم خانواده‌های دارای سه معلول

همزمان با روز جهانی معلولان وبادستور تولیت آستان قدس رضوی، ۱۵۰ خانواده دارای سه معلول در شهر مشهد مورد تفقد خادمان حضرت رضا(ع) قرار گرفتند و هدایای متمرک، بسته‌های حمایتی و کمک هزینه تأمین نیازهای نگهداری از معلولان به آن‌ها اهدا شد. حمایت از معلولان و خانواده‌های آن‌ها توسط آستان قدس رضوی، صرفاً محدود به روز جهانی معلولان نیست و در ایام مختلف سال برنامه‌های ویژه‌ای در دستور کار بوده است، با این حال بنیاد کرامت رضوی در گرامیداشت روز جهانی معلولان نیز برنامه ویژه‌ای تدارک دید و اجرایی کرد. مدیر امور مجاورین بنیاد کرامت رضوی در این باره گفت: یکی از برنامه‌های در نظر گرفته شده ویژه این روز، حضور خدام بارگاه منور رضوی در منازل خانواده‌های دارای سه فرزند معلول در شهر مشهد بود که با هدف تکریم آن‌ها صورت گرفت تا در حد توان، از تلاش آن‌ها برای نگهداری از این فرزندان سپاسگزاری کرده باشیم. غلامی ادامه داد: علاوه بر اهدای متمرکات و هماهنگی لازم برای تشرف به زیارت حضرت رضاع(ع) و اهدای دعوت‌نامه مهمانسرای حضرت(ع)، بادستور تولیت آستان قدس رضوی برای جبران بخشی از هزینه‌های سنگین نگهداری از معلولان، برای این خانواده‌ها اعتباری تأمین و در قالب کمک نقدی به آن‌ها اهدا شد و علاوه بر آن، مقرر شد ضمن بررسی سایر مشکلات این خانواده‌ها، در حد امکانات و مقدرات آستان قدس رضوی، برای حل آن‌ها اقدام شود.

فیلم‌کنت زندگی

تقویم ورق نمی‌خورد

رقيه توسلی در رابا می‌کنم ووارد می‌شوم. هیچ کس سر کلاس نیست. انگار اولین نفر خودمم. با تقه‌ای به در، گروهی مرد و زن هم وارد می‌شوند؛ ماسک‌دار، بی‌ماسک، عینکی، جدی. سلام می‌دهند. یک کمی هول برم می‌دارد. واقعیتش منتظر بچه‌های نوجوان بودم، نه خانم‌ها و آقایان میانسال. حدس می‌زنم اشتباهی شده باشد. دوستانه توضیح می‌دهم که برای تدریس زبان متوسطه اینجا هستم. می‌خواهم کیفم را بردارم و بروم که شروع می‌کنند به حرف زدن. تازه متوجه می‌شوم تمام عزیزان دچار معلولیت‌اند انگار.

خانمی از جایش بلند می‌شود و حالی‌ام می‌کند اشتباهی در کار نیست و آن‌ها آمده‌اند سر کلاسی غیر ادبیات فارسی تا به زبان دیگری مشکلاتشان را برسانند به گوش مسئولان امر!... یک‌هو از خواب می‌پرّم. چه خواب عجیبی! تصویر بانویی با دو دست پروتری ...تصویر آن خانم که روی یک پایش ایستاد و خیلی جدی گفت کمک کن حرفمان را برسانیم به گوش مسئولان... آقایانی که با عینک دودی، ردیف اول نشسته بود...

حال غریبی دارم. البته دیدن این خواب شاید

برگردد به ورق زدن تقویم و واریسی دوازدهم آذر، شایدم به شنیدن اخبار که از قول جناب رئیس‌جمهور گفت: معلولان باید برای مشاغلی که از عهده آن برمی‌آیند در اولویت باشند.

یاد نامه خانواده «باغبان» می‌افتم. نامه پدر و مادر چهار معلول به بهزیستی. درخواستشان را همین اوایل پاییز تنظیم کردیم با هم. نشستیم و آن‌ها گفتند و کم و زیاد و خط و ربطش را دادیم تا صدایشان برسد به بالادستی‌ها. یک ماه و خرده‌ای می‌شود از این خانواده بی‌خبرم. شماره‌شان

را می‌گیرم. می‌دانم الان قرار است باغبان‌ها، روزم را بپسازند. بس که ۶ نفرشان مهربان‌اند. یکی گوش‌ی را برمی‌دارد. با بغض می‌گوید؛ منور کردید، زحمت کشیدید، دور شما بگردم خانم جان... مادر خانواده است. حرف آقای رئیس جمهور می‌پیچد توی سرم؛ خواسته این قشر باید شنیده شود. خواسته‌های آنان بحق است.

پی‌نوشت

حضرت رضا(ع): خداوند توانمندان را مکلف کرده امور از کار افتادگان و بلادیدگان را سامان دهند.